

**ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ “КИРИЛ ХРИСТОВ”
СТАРА ЗАГОРА**

УТВЪРЖДАВАМ:

ДИРЕКТОР:

/К. Георгиева/

Заповед 1464-1035/10.09.2026 г.

ПРОГРАМА

**ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ
ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ
НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ**

ЗА УЧЕБНАТА 2026/2027 ГОДИНА

Програмата е приета на заседание на Педагогическия съвет с Протокол №8 /09.09.2026 и е утвърдена със Заповед №1464-1035/10.09.2026 г. на Директора на ОУ „Кирил Христов“ – гр. Стара Загора.

I. УВОД

Настоящата програма определя основните цели, задачи, мерки и дейности на Основно училище „Кирил Христов“ – гр. Стара Загора за осигуряване на равен достъп до качествено образование, подкрепя за личностно развитие и пълноценно приобщаване на всички ученици, включително на учениците от уязвими групи.

Програмата е насочена към създаване и поддържане на подкрепяща, сигурна, достъпна и приобщаваща образователна среда, в която се зачитат индивидуалните особености, потребности, способности и интереси на всяко дете и ученик и не се допуска дискриминация по какъвто и да е признак.

Програмата е разработена в съответствие с действащата нормативна уредба и националните стратегически документи в областта на образованието, равнопоставеността, приобщаването и закрилата на децата.

Нормативна и стратегическа основа

- Програмата е разработена при съобразяване с действащите към 30.09.2026 г. нормативни и стратегически документи, сред които:
- Закон за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) – разпоредбите относно равния достъп, приобщаващото образование и подкрепата за личностно развитие;
- Наредба за приобщаващото образование, приета с ПМС № 232 от 20.10.2017 г. – държавният образователен стандарт за приобщаващото образование;
- Наредба № 10 от 01.09.2016 г. за организация на дейностите в училищното образование – в приложимите разпоредби;
- Наредба за финансиране на институциите в системата на предучилищното и училищното образование – в частта за финансиране на дейности за работа с деца и ученици от уязвими групи;
- Постановление № 100 на Министерския съвет от 08.06.2018 г. за създаване и функциониране на Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система;
- Механизъм за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование и Алгоритъм за неговото прилагане, утвърдени със Заповед № РД09-5906/28.12.2017 г. на министъра на образованието и науката;
- Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021–2030) и План за действие за периода 2025–2027 г.;
- Национална стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021–2030);
- Закон за закрила на детето, Закон за защита от дискриминация и други приложими нормативни актове, свързани с правата и закрилата на детето.

Към учениците от уязвими групи могат да бъдат отнесени ученици:

- със специални образователни потребности;
- с хронични заболявания;
- с физически и сензорни увреждания;
- в риск;
- застрашени или жертви на насилие, тормоз, експлоатация или друго неблагоприятно въздействие;
- с изяви на дарби;
- сираци и полусираци;
- от семейства в неблагоприятно социално или икономическо положение;

- с различен етнически, културен или езиков произход;
- деца бежанци и деца, търсещи или получили международна закрила;
- ученици с трудности в обучението и усвояването на учебното съдържание;
- ученици с повишен риск от отсъствия, преждевременно напускане на училище или отпадане от образователната система;
- ученици с други идентифицирани образователни, социални или емоционални потребности.

Основен принцип при реализиране на програмата е, че подкрепата се определя според **индивидуалните потребности на конкретното дете или ученик**, а не единствено според принадлежността му към определена група.

II. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. Основна цел

Осигуряване на равен достъп до качествено образование и създаване на условия за пълноценно участие, развитие и личностна реализация на всеки ученик в училищната общност.

2. Специфични цели

- Осигуряване на равни възможности за обучение, развитие и участие в училищния живот.
- Ранно идентифициране на ученици, които се нуждаят от обща или допълнителна подкрепа за личностно развитие.
- Предоставяне на своевременна и адекватна подкрепа според индивидуалните потребности.
- Превенция на обучителните затруднения, системните отсъствия и преждевременното напускане на училище.
- Подкрепа за ученици със специални образователни потребности, хронични заболявания и ученици в риск.
- Подкрепа и стимулиране развитието на ученици с изявени дарби.
- Превенция на дискриминацията, насилието и тормоза.
- Формиране на толерантност и уважение към различията.
- Развитие на позитивен училищен климат и чувство за принадлежност към училищната общност.
- Подобряване на взаимодействието между училището, семейството и институциите, ангажирани с подкрепата на децата и учениците.
- Повишаване на професионалната компетентност на педагогическите специалисти за работа в приобщаваща и мултикултурна образователна среда.

III. ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ

Подкрепата за личностно развитие в ОУ „Кирил Христов“ – гр. Стара Загора се осъществява в съответствие със Закона за предучилищното и училищното образование и Наредбата за приобщаващото образование. Тя се предоставя в зависимост от индивидуалните потребности на ученика и може да бъде обща и допълнителна..

1. Обща подкрепа за личностно развитие

Общата подкрепа за личностно развитие се осигурява от постъпването на ученика в училището и е насочена към развитието на неговия потенциал, превенция на затрудненията и пълноценно участие в училищния живот.

За организиране и координиране на дейностите за подкрепа за личностно развитие със заповед на директора се определя координатор. В предоставянето на обща подкрепа участват класните ръководители, учителите, педагогическият съветник, логопедът, ресурсният учител и други педагогически специалисти според потребностите на учениците.

Общата подкрепа включва:

- екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
- допълнително обучение по учебни предмети при установени образователни дефицити;
- допълнително консултиране по учебни предмети;
- консултиране на ученици и родители;
- кариерно ориентиране;
- занимания по интереси;
- библиотечно-информационно обслужване;
- грижа за здравето;
- дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
- дейности за превенция на обучителните затруднения;
- логопедична работа;
- дейности за повишаване на мотивацията за учене;
- дейности за развитие на силните страни и способностите на учениците;
- поощряване с морални и материални награди.

Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти

Екипната работа се осъществява чрез:

1. Обсъждане на дейностите за обща подкрепа, в които се включват учениците, обмен на информация и споделяне на добри педагогически практики с цел подпомагане на учителите и подобряване на работата им с учениците в класа.
2. Провеждане на регулярни срещи между учителите и другите педагогически специалисти за:
 - преглед и обсъждане на информация за обучението, развитието и напредъка на учениците;
 - определяне на конкретни дейности от общата подкрепа за отделни ученици, насочени към превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
 - определяне на конкретни дейности от общата подкрепа за отделни ученици, насочени към превенция и преодоляване на обучителните затруднения;
 - проследяване на резултатите от предприетите дейности и при необходимост планиране на последващи мерки за подкрепа.

Допълнително обучение по учебни предмети при установени образователни дефицити

Допълнителното обучение се организира за ученици с установени пропуски или затруднения по определени учебни предмети, както и в други случаи, предвидени в нормативната уредба.

Потребността от допълнително обучение се определя от учителя по съответния учебен предмет съвместно с координатора за обща и допълнителна подкрепа, а за учениците със специални образователни потребности и с изявени дарби – от екипа за подкрепа за личностно развитие.

Обучението се организира в учебни дни извън часовете по училищния учебен план, а при необходимост – и през лятната ваканция, при спазване на нормативно определената продължителност.

За организираното допълнително обучение директорът уведомява родителите, които осигуряват присъствието на ученика. Проследяват се участието, напредъкът и резултатите на учениците с цел преодоляване на установените образователни дефицити.

Кариерно ориентиране

Кариерното ориентиране включва дейности за информиране, консултиране, посредничество и проследяване с оглед подпомагане на учениците при осъзнат избор на образование и/или професия. Особено внимание се отделя на учениците от VII клас във връзка с избора на училище, профил или професия след завършване на основното образование.

Училищна библиотека

Училищната библиотека формира в учениците култура и умения за търсене и ползване на информация, изгражда навици за непрекъснато самообразование, подтиква към креативност, подпомага достъпа до културни и образователни събития, мотивира личностното израстване и гражданската отговорност.

Занимания по интереси

Заниманията по интереси се организират с цел развитие на личностните качества, ключовите компетентности, социалните, творческите и практическите умения на учениците и създаване на възможности за изява на техните способности и интереси.

Дейностите са насочени към областите на науките, математиката, информатиката, технологиите, изкуствата, спорта, гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование, образованието за устойчиво развитие, както и към насърчаване на иновациите, креативното мислене, инициативността и лидерските умения.

Заниманията по интереси включват образователни, творчески, възпитателни, спортни и спортно-туристически дейности, участия и изяви по проекти и програми на училищно, общинско, областно, национално и международно равнище.

Те се организират в съответствие с интересите и желанията на учениците, със съгласието на родителите, спецификата на дейностите и възможностите на училището. Провеждат се в различни организационни форми – клубове, състави, ансамбли, секции, отбори и други.

2. Допълнителна подкрепа за личностно развитие

Допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя на ученици със специални образователни потребности, в риск, с изяви дарби и с хронични заболявания, когато това е необходимо според индивидуалните им потребности. Тя може да бъде краткосрочна или дългосрочна съобразно оценката на индивидуалните потребности и нормативно определените условия.

Допълнителната подкрепа може да включва:

- работа с ученик по конкретен случай;
- психо-социална рехабилитация;
- рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация и рехабилитация на комуникативните нарушения;
- осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда;
- технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали и методики;

- обучение по специални учебни предмети за ученици със сензорни увреждания, когато е приложимо;
- ресурсно подпомагане;
- други дейности, определени според индивидуалните потребности на ученика.

Допълнителната подкрепа се предоставя въз основа на оценка на индивидуалните потребности от екип за подкрепа за личностно развитие. Екипът се създава със заповед на директора за конкретен ученик и осъществява дейността си съгласно Наредбата за приобщаващото образование. В работата му участват необходимите педагогически специалисти, родителят/представителят на детето или лицето, което полага грижи за него, а при необходимост – представители на други институции и специалисти.

За учениците, за които е определена допълнителна подкрепа, се разработва план за подкрепа в съответствие с нормативните изисквания. Родителите участват в оценяването на индивидуалните потребности, планирането, реализирането и проследяването на подкрепата. При необходимост и при наличие на нормативно определените основания се разработват индивидуални учебни планове и/или индивидуални учебни програми.

Училището взаимодейства с Регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование – Стара Загора и с други компетентни институции при необходимост.

IV. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРОГРАМАТА ЗА УЧЕБНАТА 2026/2027 ГОДИНА

№	Дейност	Срок	Отговорни лица
1	Ранно идентифициране на ученици с образователни, социални, емоционални или други потребности и определяне на необходимата подкрепа.	Постоянен	Директор, ЗДУД, координатор, педагогически съветник, класни ръководители, учители
2	Проследяване на адаптацията на учениците при постъпване в училище и при преход между образователните етапи.	През учебната година	ЗДУД, педагогически съветник, класни ръководители, учители
3	Екипна работа и обмен на информация между педагогическите специалисти за напредъка и потребностите на учениците.	Постоянен	ЗДУД, координатор, педагогически съветник, класни ръководители, учители, специалисти
4	Организиране на допълнително обучение и консултации по учебни предмети при установени образователни дефицити.	При необходимост	ЗДУД, координатор, учители по учебни предмети
5	Проследяване на посещаемостта и своевременно установяване на ученици с повишен риск от системни отсъствия и отпадане.	Постоянен	Директор, ЗДУД, педагогически съветник, класни ръководители
6	Индивидуална работа с ученици в риск и определяне на конкретни мерки за подкрепа.	При необходимост	Директор, ЗДУД, педагогически съветник, координатор, класни ръководители

7	Срещи и консултации с родители за обсъждане на обучението, поведението, посещаемостта и необходимостта от подкрепа.	При необходимост	Директор, ЗДУД, координатор, педагогически съветник, класни ръководители, учители
8	Предоставяне на обща подкрепа за личностно развитие според индивидуалните потребности на учениците.	През учебната година	Директор, ЗДУД, координатор, педагогически съветник, класни ръководители, учители, логопед, ресурсен учител
9	Оценка на индивидуалните потребности и предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие при наличие на основания.	При необходимост	Директор, координатор, ЕПЛР, педагогически съветник, ресурсен учител, логопед
10	Разработване, изпълнение и проследяване на планове за подкрепа за учениците, за които е определена допълнителна подкрепа.	Съгласно определените срокове	Директор, координатор, ЕПЛР
11	Подкрепа за ученици със специални образователни потребности и осигуряване на необходимата ресурсна, логопедична и педагогическа помощ.	Постоянен	Директор, ЗДУД, координатор, ЕПЛР, ресурсен учител, логопед, учители
12	Подкрепа за ученици с хронични заболявания и съобразяване на образователния процес с индивидуалните им потребности.	При необходимост	Директор, ЗДУД, координатор, ЕПЛР, медицинско лице, класни ръководители
13	Подкрепа и стимулиране на ученици с изяви дарби чрез участие в олимпиади, състезания, конкурси, проекти и други форми за изява.	През учебната година	Директор, ЗДУД, учители, класни ръководители
14	Организиране на занимания по интереси, клубове, спортни, творчески и образователни инициативи.	През учебната година	Директор, ЗДУД, ръководители на групи, учители
15	Дейности за повишаване на мотивацията за учене, развитие на силните страни и чувството за принадлежност към училищната общност.	Постоянен	Педагогически съветник, класни ръководители, учители
16	Превенция на насилието, тормоза, дискриминацията и проблемното поведение; работа за позитивен и сигурен училищен климат.	Постоянен	Директор, ЗДУД, педагогически съветник, класни ръководители, училищни екипи
17	Дейности за формиране на толерантност, уважение към различията, социални умения и позитивни взаимоотношения.	През учебната година	Педагогически съветник, класни ръководители, учители
18	Кариерно ориентиране и информиране на учениците, с акцент върху VII клас и продължаването на образованието.	През учебната година	ЗДУД, педагогически съветник, класни ръководители на VII клас

19	Взаимодействие с РЦПППО – Стара Загора, Отдел „Закрила на детето“ и други компетентни институции при необходимост.	При необходимост	Директор, ЗДУД, координатор, педагогически съветник
20	Осигуряване на достъпна, подкрепяща и приобщаваща образователна среда и подходящи материали и средства според потребностите.	Постоянен	Директор, ЗДУД, координатор, ЕПЛР
21	Информирание и включване на родителите в процеса на планиране, реализиране и проследяване на подкрепата.	Постоянен	Директор, ЗДУД, координатор, педагогически съветник, класни ръководители, ЕПЛР
22	Повишаване на професионалната компетентност на педагогическите специалисти за работа в приобщаваща и мултикултурна среда.	През учебната година	Директор, ЗДУД
23	Периодичен анализ на резултатите от предприетите мерки и актуализиране на подкрепата при необходимост.	В края на учебните срокове и при необходимост	Директор, ЗДУД, координатор, педагогически съветник
24	Обобщаване на изпълнението на програмата и определяне на насоки за следващата учебна година.	В края на учебната година	Директор, ЗДУД, координатор, педагоги

V. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

- осигуряване на равен достъп и пълноценно участие на учениците в образователния процес;
- своевременно идентифициране на индивидуалните потребности и предоставяне на подходяща подкрепа;
- намаляване на риска от обучителни затруднения, системни отсъствия и преждевременно напускане на училище;
- подобряване на взаимодействието между училището, семейството и компетентните институции;
- поддържане на сигурна, подкрепяща и приобщаваща училищна среда;
- развитие на потенциала, силните страни и способностите на всеки ученик.

VI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Изпълнението на програмата се проследява през учебната година от директора, заместник-директора по учебната дейност, координатора за подкрепа за личностно развитие и педагогическия съветник в рамките на техните функции. Резултатите от предприетите мерки се анализират периодично, а при необходимост дейностите се актуализират съобразно установените потребности на учениците.

В края на учебната година се извършва обобщение на изпълнението на програмата и се определят насоки за последваща работна образователна потребности, хронични заболявания и учениците в риск, както и създаване на условия за развитие на учениците с изяви дарби.

Водещ принцип при изпълнението на програмата е зачитането на индивидуалността на всяко дете и ученик, недопускането на дискриминация и гарантирането на равни възможности за образование, развитие и личностна реализация.

Програмата подлежи на актуализиране при промяна на нормативната уредба, при възникване на нови потребности или при необходимост от промяна на планираните дейности.